

الله
البر الرحيم
بسم

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته مامایی
گرایش آموزش مامایی

عنوان:

بررسی تاثیر شیاف واژینال بنفشه‌ی معطر بر درمان آتروفی واژن زنان
یائسه

نگارنده:

فتانه امین دهقان

استاد راهنما:

دکتر سمیرا شهباززادگان

اساتید مشاور:

خانم سوسن هوشمندی

دکتر لیلی امانی

خرداد ماه ۱۴۰۲

کد پایان نامه: ۸۹

تقدیم به:

پدر و مادرم که همواره مشوق من در کسب علم و دانش بودند.
خواهران دلسوز و مهربانم که تشویق هایشان گام های مرا در این راه
استوار تر نمود.

دکتر آزادیفرد صبور و شکبیا که در طی تمامی مراحل تحصیل و کار ،
همواره مشوق و راهنمای اصلیم بودند .

دکتر مریم دامغانیان ، مدیر گروه دانشکده پرستاری و مامایی علوم
پزشکی تهران ، که الفبای مامایی و زنان را آن چنان شیوا و فصیح به
من آموخت که هر گامی در تشخیص، مشاوره و راهنمایی بیماری ها
بر میدارم بی شک او را یاد خواهم کرد.

تشکر و قدردانی

سپاس یزدان منان را که معرفتم بخشید تا همواره به خاطر داشته باشم که هرگز نباید برای کسب دانش و خرد، زمانی متوقف شد چرا که او درهای بصیرت و علم را به روی بندگانش همواره گشوده است و می توان از این چشمه ی نامیرا تا ابدیت نوشید.

مراتب سپاس و قدردانی خود را نثار استاد راهنمای عزیزم سرکار خانم دکتر سمیرا شهباززادگان می نمایم که همواره با شکیبایی و آرامشی ستودنی مرا در این مسیر راهبر شد و به من جسارت و توان پیشرفت بخشید.

از اساتید مشاورم، سرکار خانم سوسن هوشمندی و دکتر لیلی امانی نهایت سپاس را دارم که دلسوزانه مرا همراهی کردند.

از مشاور آمارم، آقای دکتر مهدی حسین پوری که با دقت هر چه تمام بررسی داده های آماری را با دانش و مهارت بالایشان به انجام رساندند.

از داوران محترم، آقای دکتر رامین نسیمی دوست، خانم دکتر آرزو معینی و خانم دکتر پوران اخوان اکبری که با نگاهی دقیق و باریک بینانه مرا در انجام این مهم یاری نمودند.

سپاس از استاد سودابه ی بیوس، استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران که با شکیبایی مرا در تمام مراحل پژوهش همراهی نمودند.

از مدیران محترم آزمایشگاه و پاتوبیولوژی فردانش، جناب آقای کتبی، آقای توکلی و دکتر بهنام حسن بگلو که با باریک بینی نمونه های حاصل از پژوهش را بررسی نمودند.

و در نهایت از همه ی عزیزانی که به نحوی در به انجام رسیدن این پژوهش نقش داشتند خالصانه قدردانی میکنم.

چکیده

زمینه و هدف: یائسگی یکی از مهم ترین مراحل زندگی زنان است که به وسیله ی تغییر در سطح هورمون های جنسی، توقف قاعدگی و ناباروری مشخص می شود. یائسگی با عوارض زودرس و دیررس متعددی همراه است. یکی از عوارض زودرس، آتروفی واژن است که به دلیل کمبود استروژن در اپیتلیوم واژن اتفاق می افتد. زنان تمایل به استفاده از طب مکمل به دلیل عوارض ناشی از هورمون درمانی چه به صورت موضعی و چه سیستمیک را دارند. هدف این مطالعه بررسی تاثیر شیاف واژینال بنفشه ی معطر بر درمان آتروفی واژن زنان یائسه است.

روش کار: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی سه سوکور بر روی ۶۰ زن یائسه بود. شرکت کنندگان به طور تصادفی به دو گروه کنترل و درمان تقسیم شدند. گروه درمان شیاف واژینال بنفشه ی معطر را شبی یک عدد و گروه کنترل دارونما را به مدت ۸ هفته استفاده کردند. اطلاعات شرکت کنندگان به وسیله ی پرسشنامه ی دموگرافیک-اجتماعی، بررسی شاخص های آزمایشگاهی: PH واژینال و بلوغ سلولهای واژن قبل و ۸ هفته بعد از شروع درمان، بررسی علائم ذهنی آتروفی واژن (خشکی، دیس پارونی، سوزش و خارش) به وسیله ی مقیاس خودسنجی لیکرت قبل، ۴ و ۸ هفته پس از شروع درمان جمع آوری شدند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۳ و آزمون های Chi-Square، Mann-Whitney، Independent T-test، Friedman، Shapiro-Wilk، Chi-square و Wilcoxon انجام شد.

یافته ها: ۵۴ خانم یائسه مطالعه را کامل کردند و ۶ خانم از مطالعه خارج شدند. در ابتدای مطالعه تفاوت معنی دار بین دو گروه در علائم آتروفی واژن و شاخص های آزمایشگاهی وجود نداشت، اما در پایان مطالعه تمامی نشانه های ذهنی آتروفی واژن کاهش ($P < 0/05$)، PH واژن ($P < 0/05$) و شاخص بلوغ سلولهای واژن ($P < 0/05$) در گروه بنفشه ی معطر افزایش یافته بود.

نتیجه گیری: با توجه به داده های مطالعه ی حاضر، شیاف واژینال بنفشه ی معطر به طور معنی داری علائم ذهنی آتروفی واژن (خشکی، دیس پارونی، سوزش و خارش) را کاهش داد و شاخص بلوغ

سلول های واژن و PH را بهبود بخشید. استفاده از آن در درمان آتروفی واژن زنان یائسه، می تواند مفید واقع شود.

کلمات کلیدی: آتروفی واژن، منوپوز، بنفشه ی معطر.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	فصل اول: مقدمه و بیان مسئله.....
۲	۱-۱. معرفی و کلیات تحقیق
۳	۲-۱. بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق:
۱۰	۳-۱. اهداف
۱۰	۱-۳-۱. هدف کلی
۱۰	۲-۳-۱. اهداف اختصاصی
۱۱	۳-۳-۱. هدف کاربردی
۱۱	۴-۱. فرضیات یا سئوالات پژوهش
۱۲	۵-۱. تعاریف واژه ها.....
۱۲	۱-۵-۱. بنفشه‌ی معطر
۱۲	۲-۵-۱. دارونما.....
۱۳	۳-۵-۱. آتروفی واژن
۱۴	۶-۱. مقیاس اندازه گیری متغیرها
۱۴	۱-۶-۱. متغیرهای پژوهش
۱۴	۲-۶-۱. متغیرهای دموگرافیک
۱۵	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....
۱۶	۱-۲. چهارچوب پژوهش
۱۶	۱-۱-۲. تعریف و اپیدمیولوژی یائسگی
۱۷	۲-۱-۲. فیزیولوژی و تشخیص یائسگی
۲۰	۳-۱-۲. بررسی علائم و مشکلات مرتبط با یائسگی
۲۱	۴-۱-۲. تقسیم بندی مشکلات دوران یائسگی
۲۳	۵-۱-۲. درمان علائم یائسگی
۲۶	۲-۲. مروری بر مطالعات

فصل سوم: مواد و روش تحقیق..... ۳۷

- ۳-۱. مقدمه ۳۸
- ۳-۲. نوع پژوهش ۳۸
- ۳-۳. جامعه پژوهش ۳۸
- ۳-۴. نمونه ی پژوهش ۳۸
- ۳-۵. محیط پژوهش ۳۸
- ۳-۶. معیارهای ورود به مطالعه ۳۹
- ۳-۷. معیارهای خروج از مطالعه ۳۹
- ۳-۸. روش تعیین حجم نمونه ۴۰
- ۳-۹. روش نمونه گیری ۴۰
- ۳-۱۰. ابزارهای مورد استفاده و نحوه ی تعیین روایی و پایایی ۴۰
- ۳-۱۱. اجرای مطالعه ۴۱
- ۳-۱۲. روش تجزیه و تحلیل داده ها ۴۴
- ۳-۱۳. ملاحظات اخلاقی ۴۵

فصل چهارم: یافته های پژوهش..... ۴۷

- ۴-۱. مقدمه ۴۸
- ۴-۲. تحلیل مشخصات فردی و اجتماعی شرکت کنندگان در پژوهش ۴۹
- ۴-۳. تحلیل اهداف پژوهش ۵۱

فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش..... ۶۷

- ۵-۱. بحث و نتیجه گیری ۶۸
- ۵-۱-۱. تجزیه و تحلیل داده ها ۶۸
- ۵-۱-۲. نتیجه گیری نهایی ۷۶
- ۵-۳. کاربرد یافته ها ۷۶
- ۵-۳-۱. کاربرد در آموزش و ارائه ی خدمات بالینی ۷۶
- ۵-۳-۲. کاربرد در مدیریت ۷۷
- ۵-۳-۳. کاربرد در پژوهش ۷۷

۷۷ پیشنهادات تحقیق	۴-۵
۷۸ محدودیت های تحقیق	۵-۵
۷۹ فهرست منابع	
۸۶ ضمائم	

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱. بررسی نرمالیتی داده های مربوط به اطلاعات زمینه ای.....	۴۹
جدول ۴-۲. مقایسه میانگین متغیرهای زمینه ای کمی نرمال دردوگروه دارونما و بنفشه ی معطر ...	۵۰
جدول ۴-۳. مقایسه متغیرهای زمینه ای کمی غیر نرمال در دو گروه دارونما و بنفشه ی معطر.....	۵۰
جدول ۴-۴. مقایسه متغیرهای زمینه ای کمی اسمی و رتبه ای دو گروه دارونما و بنفشه معطر.....	۵۱
جدول ۴-۵.مقایسه متغیر خشکی در سه زمان مختلف.....	۵۲
جدول ۴-۶.مقایسه متغیر سوزش در سه زمان مختلف.....	۵۳
جدول ۴-۷.مقایسه متغیر خارش در سه زمان مختلف.....	۵۴
جدول ۴-۸. مقایسه متغیر دیس پارونی در سه زمان مختلف.....	۵۶
جدول ۴-۹. مقایسه متغیر خشکی بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف.....	۵۷
جدول ۴-۱۰. مقایسه متغیر سوزش بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف.....	۵۸
جدول ۴-۱۱. مقایسه متغیر خارش بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف.....	۶۰
جدول ۴-۱۲.مقایسه متغیر دیس پارونی بین دو گروه بنفشه معطر و دارونما در سه زمان مختلف.....	۶۱
جدول ۴-۱۳.مقایسه تغییرات گروه بنفشه ی معطر و دارونما برای متغیرهای خشکی، سوزش، خارش و دیس پارونی.....	۶۳
جدول ۴-۱۴. بررسی نرمالیتی داده های مرتبط با شاخص بلوغ سلول های واژن و PH.....	۶۴
جدول ۴-۱۵.مقایسه تغییرات گروه بنفشه ی معطر و دارونما برای متغیرهای شاخص بلوغ سلول های واژن و PH.....	۶۵

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱. مقایسه خشکی واژن در طی زمان به تفکیک در دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما.....	۵۳
نمودار ۴-۲. مقایسه سوزش واژن در طی زمان به تفکیک در دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما.....	۵۴
نمودار ۴-۳. مقایسه خارش واژن در طی زمان به تفکیک در دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما.....	۵۵
نمودار ۴-۴. مقایسه دیس پارونی در طی زمان به تفکیک در دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما.....	۵۶
نمودار ۴-۵: مقایسه میانگین خشکی واژن بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف (۱: قبل از درمان، ۲: هفته چهارم و ۳: هفته هشتم).....	۵۸
نمودار ۴-۶. مقایسه میانگین سوزش واژن بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف (۱: قبل از درمان، ۲: هفته چهارم و ۳: هفته هشتم).....	۵۹
نمودار ۴-۷. مقایسه میانگین خارش واژن بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف (۱: قبل از درمان، ۲: هفته چهارم و ۳: هفته هشتم).....	۶۱
نمودار ۴-۸. مقایسه میانگین دیس پارونی بین دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما در سه زمان مختلف (۱: قبل از درمان، ۲: هفته چهارم و ۳: هفته هشتم).....	۶۲
نمودار ۴-۹. مقایسه میانگین کاهش متغیرها در دو گروه بنفشه ی معطر و دارونما.....	۶۳
نمودار ۴-۱۰. مقایسه میانگین افزایش شاخص بلوغ سلول های واژن و کاهش PH در دو گروه.....	۶۶

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان
۱۸	شکل ۱-۲. سیستم تولیدمثل STRAW.....
۱۹	شکل ۲-۲. چرخه ی قاعدگی و یائسگی.....
۲۶	شکل ۳-۲. درمان های آتروفی واژن.....
۴۴	شکل ۱-۳. فلوجارت گردش کار مطالعه.....
۴۶	شکل ۲-۳. کانسورت کارآزمایی بالینی.....